

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Visszaélések a tojással.*

Forrás: *Az Újság*

Bp. 1915 X.20
(Hely) (Idő) (Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy 381.631

Hely

Idő " 1915 "

Személy

Helyszám

Visszaélések a tojással.

(Tizenöt millió tojás a hűtőházban. — A spekuláció kulisszái mögül. — A város üzletei.)

— Saját tudósítónktól. —

Az Újság vasárnapi számában cikket írtam a tojásról és a spekuláció kulisszái mögé világítva igyekeztem megmagyarázni, hogy miért kénytelen a fővárosi közönség lehetetlen árat fizetni a silányabb minőségű tojásért akkor, a mikor a világ legkitünőbb áruja, a magyar tojás ugyanazért a árért kerül a külföldre. A bajok kutforrása azonban nemcsak az exportban van, kétségkívül a vidék exportőrök, a kik a termelőknél az árat felhajtották, hibások elsősorban a mai állapotokért, de hibás a város is, a mely — a mint az alábbi tudósításból kiderül — mulasztásokat követett le még ma sem lép fel árszabályozóként, holott ez megtehetné.

(Spekuláció a hűtőházban.)

A hűtőházban, a mely a Tóth Kálmán-utczában van, mintegy tízezer láda tojást raktároztak el. Ez a tojás május, június és július hónapokba került oda, akkor, a mikor a mai 270 koronás ár: szemben 150—170 koronába került a tojás ládáj. Ennek a mennyiségnek nagy része, mintegy négyezer láda a fővárosé, kisebb kvantumokat vidéki exportőrök raktároztak el nyilvánvalóan spekulációs szándékkal, de beszélnek arról is, hogy mennyiségnek hátralevő nagyobbik részét egy hűtőházzal rokon vállalat idegen nevek alá őriztetti. A budapesti tojáskereskedők ebben nagy mennyiségben összesen 250—300 ládát

szerepelnek.

Október 13-án egy, a tojástársaság helyiségében megtartott értekezleten Leicht, a hűtőház igazgatója kijelentette, hogy a székesfőváros élelmiszerárúsító vállalata összes bódéiban hűtőházi tojást árul a napi áron és ugyancsak hűtőházi, konzervált tojással látja el azokat a kórházakat, a melyek ennél a vállalatnál szerzik be a szükségleteiket.

Ez a kijelentés, a melynek megbízhatóságában kételkedni nincsen okunk, de a melynek valódiságáról régóta tudnak már érdekelt körökben, különös ténnyel világítja meg a helyzetet.

A városnak van ma négyezer láda tojása. Tekintettel arra, hogy a város az ép és hibátlan tojást csak detailban árusítja tizenkilenc fillérjével darabját, egy láda városi tojás ára ma 274 korona. A város ezt a tojást 150—170 koronáért vette annak idején, egy láda tojás hűtőházi díja az egész szezonra 9 korona, ha tehát a közepárat vesszük tekintetbe, akkor a városnak a legrosszabb esetben 169 koronájába kerül az áru és így egy ládánál is már száz koronánál többet keres. A négyezer láda városi tojás értéke az elraktározás óta tehát négysszázezer koronát emelkedett és ezt az értékkülönbséget ma annak a publikumnak kell megfizetnie, a melyik a város olcsó tojását drágán vásárolja.

A konzervált tojás, rendes háztartások keretében felhasználható ugyan, de betegek táplálására már kevésbé alkalmas és a város részéről már az is kifogásolható, hogy ilyen tojást kórházak részére egyáltalában szállít. Az sem egészen rendes kereskedői eljárás, hogy konzervált tojást friss tojás árában adnak el, de mindez megbecsülhető még azzal a nagy bünnel szemben, a mit a városnak a tojáspolitikája egyébként is előidézett. Ha a város ugyanis a közel hatmillió darab tojását, a mi — tekintettel arra, hogy a

városi üzem naponként a kórházak szükségletét is beleszámítva, nyolczvanezer tojást hoz forgalomba — elég hosszú időre elegendő, azon az áron adta volna el, a mennyibe ez neki került, akkor megállította volna a hausset és megakadályozta volna, hogy a tojás ára hetek alatt száz percentes emelkedést érjen el. Ugy látszik, hogy sokkal fontosabb volt ennél a spekuláció és így a város eljárása menti a többi elraktározó machinációját is. A város tojásával egyidőben természetesen valamennyi hűtőházi tojás értéke emelkedett és az ott elraktározott tízezer láda értéke — tekintetbe véve a normális kamatot és a hűtőházi díjat — ma több mint egy millió koronával ér többet, mint ért akkor, a mikor adakerült. A spekulánsok minden munka és minden fáradság nélkül egy millió koronát kerestek tehát akkor, a mikor mindenki keresi és senki sem találja meg a drágább tojást.

Más esztendőben is spekulálnak a hűtőházi elraktározással a tojáskereskedők, más esztendőben is felszáll október felé a tojás ára, ilyen nagy emelkedésre azonban sohasem volt példa és ha minden indokolható is, az semmivel sem indokolható, hogy éppen a város keressen hat-hét fillért darab tojáson akkor, a mikor éppen a városnak volna kötelessége minden rendelkezésre álló eszköz igénybevételével lenyomni az abnormálisan felszállott árakat.

(A törött tojások titka.)

A városi közélet politikának van azonban még súlyosabb mulasztása is ezen a téren. Ez a mulasztás pedig a hibás tojások forgalombahozatalában van.

Naponként mintegy nyolcz láda törött, foltos és táblás tojást ad el a fővárosi élelmiszerárúsító vállalat. Törött tojásnak nevezik azt a tojást, a mely repedt, de a melynek héjáján keresztül nem

folyik még ki a tojás. A táblás tojás mai tojás, a foltos tojás — kereskedői nyelven fleck-tojás — az az áru, a mely félig romlott már és a melyet a törvény szerint csak ipari célra, festékgyártásra, szappankészítésre szabad eladni. Tudjuk ugyanis, hogy a jó tojás megvilágítva áttetsző, a rossz tojás ellenben lámpa elé tartva fekete, a foltos tojás a világosság felé tartva pedig foltot mutat. A város évek óta ezeket a tojásokat egy tételben adja el nevetségesen olcsó áron, volt idő, a mikor egy láda foltos tojásért husz koronát kapott az élelmiszerárúsító üzem.

Most a háboru alatt a törött, táblás és foltos tojásokat három kereskedő, az ó-utczai Friedländer Eissig, a bérkocsis-utczai Krämer Izsák és Weingarten Hermann kapják. Ez utóbbi a klauzálteri vásárcsarnokban árul. Ez a három kereskedő évekkel ezelőtt szegényen került ide, az egyikük ugy kezdte az üzletét, hogy hitelbe vásárolt egy láda tojást, a minek az árával még ma is adós, ma mind a három vagyonos ember és hozzáértők véleménye szerint a háboruban legalább 30.000—40.000 koronát kerestek egyenkint. A budapesti tőzsde tagjai több ízben fordultak már az élelmiszerárúsító üzem igazgatójához, Reich Samuhoz azzal a kérdéssel: miért éppen *Friedländer* Eissig és társai kapják a tojást és miért nem nyilvános árlejtésen adja ezt el a város, Reich direktor

ur azonban kurtán azt felelte, hogy ő a város tojását annak adja el, a kinek akarja.

Friedländer Eissigék állítólag öt fillérért kapják a hibás tojást, a melyet ők 14—18 fillérért adnak el darabonkint. A foltos tojást Weingarten kapja, a másik kettő a törött és táblás tojást vásárolja meg a fővárostól, de együtt tartanak kocsit, lovat és minden nap kocsiszámra szállítják el üzleteikbe a város portékáját.

A kérdés már most az, mi történik a foltos tojással.

Ezt ugyanis forgalomba hozni nem szabad és a ki mégis foltos tojást ad el, az közegészségügyi kihágást követ el. A felelet roppant egyszerű. *A foltos tojásból törött tojás lesz*, valahogyan megreped és a többi tojás között elcsuszik. És ha olcsón vásárol valaki törött tojást, hát azon nem lehet csodálkozni, ha a repedt tojások között egy-két romlott tojás is akad.